

um skólasjónvarp.

Flm.: Jónas Árnason, Björgvin Salómonsson.

Alþingi ályktar að fela menntamálaráðherra að hraða sem mest má verða undirbúningi skólasjónvarps.

Greinargerð.

Í marzmuði 1964 skilaði sérstök sjónvarpsnefnd (skipuð útvarpsráðsmönnum og útvarpsstjóra) skýrslu, sem menntamálaráðuneytið hafði salið henni að gera til undirbúnings íslenzku sjónvarpi. VIII. kafli þessarar skýrslu fjallar um skólasjónvarp og hljóðar svo:

„Kaflinn um dagskrá sjónvarps ber með sér, að áform eru um eins konar „kvöldskóla“ í sjónvarpi, þar sem hafa mætti samfellda kennslu í einstökum greinum. Hefur slík kennsla í tungumálum og fleiri greinum borið sérstaklega góðan árangur víða um lönd, meðal annars á Norðurlöndum.

Pegar rætt er um skólasjónvarp, er hins vegar átt við dagskrá, sem beint væri inn í skólanum og nemendur tiltekinna bekkja horfðu á í kennslustundum í skólanum. Er slík kennsla notuð í vaxandi mæli erlendis, enda þótt hún sé vandasöm og krefjist nákvæmrar skipulagningar.

Mikill áhugi er á slíku skólasjónvarpi hjá fræðsluyfirvöldunum. Nokkur siðustu ár hafa sjóvarpsleiðslur verið settar í nýjar skólabyggingar, þar á meðal Kennaraskólann og 4—5 nýjustu skóla Reykjavíkur, og má af því marka, að ráðamenn íslenzkra fræðslumála telja sjónvarp meðal kennslutækja næstu framtíðar.

Sjónvarpskennsla hentar vissum greinum mjög vel, til dæmis eðlisfræði og efnafræði. Hún gæti að nokkru bætt upp skort á sérmenntuðum kennurum og sérstökum kennslustofum.

Sérstök ástæða er til að benda á, hvaða þýðingu sjónvarpskennsla mundi hafa í hinum dreifðu byggðum, þar sem ógerningur er að hafa sérmenntaða kennara í einstökum greinum og dýrustu kennslutæki í sérgreinum eru ekki til. Þar mundi sjónvarpið jafna mjög aðstöðu lítilla skóla og stórra, svo og skóla í dreifbýli og péttbýli.

Allur undirbúnungur undir íslenzkt sjónvarp gildir jöfnum höndum fyrir skólasjónvarp. Komið verður upp sendistöðvum, sem aðeins verða notaðar 2—3 stundir á dag, og verður tæknilega unnt að sjónvarpa til skólanna morgun- og síðdegissundir. Er því rétt að taka fljótlega til sérstakrar athugunar, að hvaða leyti skólakerfið getur hagnýtt sér þá aðstöðu, sem sjónvarpið mun opna því, en um það verður að sjálf-sögðu að vera náið samstarf milli sjónvarpsins og fræðsluyfirvalda.“

Skýrsla þessi er nú orðin 5 ára gömul, og íslenzkt sjónvarp hefur þegar starfað í hálfst þriðja ár, og enn bólar þó ekkert á skólasjónvarpi, ef undan er skilin nokkur ensku kennsla fyrir byrjendur. Sú kennsla mun hafa verið upp tekín að frumkvæði sjónvarpsins sjálfs, en skipulegt og viðtaakt skólasjónvarp hlýtur hins vegar að teljast í verkahring fræðsluyfirvaldanna, enda mun takmarkað starfslið sjónvarpsins þegar hafa ærin verkefni á sinni könnu. Og virðist af þessu tilefni ekki úr veki að spyrja, hvers vegna svo lítið hafi í reyndinni borið á þeim mikla áhuga fræðsluyfirvaldanna á skólasjónvarpi, sem um er rætt í ofanskráðum kafla úr hinni 5 ára gömlu skýrslu sjónvarpsnefndar.

Í kafla þessum er áreiðanlega ekkert of sagt um þýðingu skólasjónvarps og vissulega ekki ófyrirsynju, að nefndin vekur í því sambandi sérstaka athygli á vandkvæðum skólahalds í hinum dreifðu byggðum vegna skorts á sérmenntuðum kennurum og nauðsynlegum kennslutækjum í sérgreinum ýmsum. Aðstöðumunur skólanna í dreifbýlinu annars vegar og þéttbýlinu hins vegar er svo mikill, að ekki getur talizt vansalaust, að til lengdar séu látnir ónotaðir hinir margvislegu möguleikar skólasjónvarps til að jafna hann.